

ETTERKRIGSTIDENS EUROPA.

En svensk avis skildrer i sin leder det kaos som behersker det politiske livet i Italia i dag og betegner det som tidstypisk, som et slående eksempel fra etterkrigstidens Europa.

I Italia sker den kaotiske tilstand blant partiene dag for dag. Vi møter her en kolossal mistro parret med en like så stor tilbøyelighet til å falle tilbake til mussoliniregimets primitive metoder. Man synes ute av stand til å samarbeide, og anklager hverandre for de mest illegale metoder for å fremme sine egne planer på bekostning av andres. Denne mørkeredsel er særlig typisk, redslen for hemmelige anslag fra den annen part. Nettopp slik må det se ut, sier avisen, i et samfund hvor tyranniet har fullbyrdet sitt verk. Overgangen fra diktatur til en demokratisk forfatning må nødvendigvis bli en smertefull prosess, fylt av alle slags forviklinger og uhell.

I Italia blir den politiske reorganisering vanskelig gjort av en rekke faktorer. Landet er krigsskueplass, og er tillike berøvet sine politiske innretninger. Både den sentrale og lokale forvaltning er forgiftet av de totalitære ideer, og folkerepresentasjonen har mistet både sin innflytelse og anseelse under tyranniet, og mørkiet har gjort seg umulig etter sitt samarbeid med Mussolini. Hva en kan vente seg er en serie mer eller mindre mislykkede forsøk, for landet smått om senn får en mere konsolidert politisk ordening.

Og Italia er intet isolert tilfelle. De meget omtalte stridigheter innen de polske, jugoslaviske og greske eksilregjeringer er symptomatiske. Heller ikke Frankrike går rett fra ufreden inn i ordnede forhold. Man her er laadet så heldig å ha et underlag i allfall for et provisorisk styre i motstandsbevegelsen og de Gaulle. En rundig desinfeksjon er imidlertid nødvendig etter de fremmede gjester som planmessig har forgiftet det politiske livet. At de som har samarbeidet med disse gjester stilles utenfor og ryddes vekk, er simpelthen den nødvendige forutsetning for å skape den enighet som skal sikre den demokratiske forfatning. Slik må en tyde de massearrestasjoner som nå pågår i Frankrike.

Mens det i Frankrike gjelder en restaurasjon, blir det i Tyskland spørsmål om å rydde opp blant Hitlerveldets ruiner for så å skape helt nye former for det politiske livet. Tyranniet har latt tilbake et inn i sjelen sykt og forpøstet samfund, som helt enkelt ikke kan overlates til seg selv. Den fremmede okkupasjonen og kontrollen blir like meget en indre nødvendighet som en fredsgaranti. Praktisk talt hele forvalt-

ningsapparatet er gjennomsyret av de styrendes forrykte totalitære ideer, og mens det i Frankrike har vært mulig å isolere lovløsheten og dens menn, lar ikke dette seg gjøre i Tyskland av den enkle grunn at det er for mange av dem. I den overskuelige framtid ligger uten tvil landets redning i de alliertes okkupasjon. Selv blir det like meget ute av stand til å sørge for sine indre ordning, som det nå er til å beskytte sine egne grenser.

NORGES NYTT.

Politifullmektig Tjarn, kjent angiver og gestapos medhjelper, ble skutt mandag morgen kl. 9 på hjørnet av Aasaveien og Kirkeveien. Hans sinnstilstand i den senere tid illustreres ved at han hadde montert tre solide låser på sin entredør. Men forrederne unngår ikke sin skjebne. -

Det er meldt at det kjente tyske skriftet "Das Reich" nå trykkes i Oslo, da bladet er utbombet i Tyskland. -

Natt til søndag mellom kl. 1 og 1.30, ble kanonfabrikken på Kongsborg sprengt i luften. Sabotørene skal ha utført et fremragende arbeid og skaden er total. -

Søndag ble de store syrebeholdere ved Lysaker tømt. -

Det ble nylig annonsert total avsperring av Hardangervidda mellom Telemark og Vestlandet - et område som er 15 mil langt og 12 mil bredt. Tyskerne har sendt pålitelige patruljer dit for å søke etter tyske offiserer som har dessertert. Man setter dette i forbindelse med ryktet om at det er utstedt arrestordre på tyske offiserer som er mistenkt for opposisjon etter attentatet mot Hitler. Det er klarlagt at tyske offiserer holder seg skjult etter attentatet. -

I følge en meddelelse fra Nord-Norge, ble den kjente gestapomann, Hein, og en underoffiser i det tyske feltpoliti skutt for noen uker siden i nærheten av svenskogrensens. Hein, som tilhørte en avdeling av sikkerhetspolitiet som var stasjonert i Tromsø, var på jakt etter en tysk offiser som hadde flyktet. Flyktingen satte seg imidlertid til motverge og under kampen ble begge forfølgerne drept. -

Det har vakt atskillig oppmerksomhet at ledende tyske firmaer i Norge har begynt å inkassere sine tilgodehavender med kortere frist enn hittil. Det tyder på at firmaene gjør seg klar til å utvikle sine forretninger på kort varsel. I et sirkulære fra det tyske firma Agfa-Foto A/S heter det f.eks. at kredittiden er innskrenket til 10 dager med 2 prosent ra-

batt ved kontantkjøp. -

I en samtale beklager NS-fylkesleder Rogstad i Trondheim, seg over den "terror" som drives av den norske hjemmefront. Han fortalte at en NS-mann ved Majavatn mottok en postpakke som inneholdt engelske håndgranater. NS-mannen, som var en farlig angiver og som har flere unge nordmenns liv på samvittigheten, ble drept da han åpnet pakken. - Rogstad fortalte videre at han og andre NS-ledere hadde fått brev med beskjed om at "nå lider det mot slutten". For å illustrere motstandernes feighet framholdt Rogstad en lærer, som på invasjonssdagen ringte til sine bekjente og gratulerte med dagen. Samtalen ble avlyttet og læreren innkalt til politiet, hvor han avga følgende forklaring: Han hadde nettopp lest i avisen at tyskerne ønsket invasjon, og det kunne ikke være noe galt å gratulere i den anledning. - Dette fant Rogstad særlig "krypende og hyklersk" og han opplyste at læreren var blitt arrestert. Rogstad uttalte om krigen at den gikk alt annet enn gunstig. Han benektet en oppløsning innen NS, men erkjente at endel NS-menn i Trondheim "skjalv i knærne og stakk sin kos".

Det meldes fra Halden at ca. 300 personer ble arrestert under massearrestasjonene natt til fredag. Dette berører byens næringsliv meget sterkt. For ca. tre uker siden ble det foretatt endel arrestasjoner og Gestapo skulle da ha kommet på sporet av en organisasjon. Under arrestasjonen gikk de etter idrettsforeningenes lister og støttet seg til stedlige angivere, spesielt Knud Sæther, som er tilknyttet Gestapo, skal ha utmerket seg. Særlig stor brutalitet ble utvist under arrestasjonene og de arresterte ble ført til Fredriksten festning.

NYHETENE TIRSDAG.

Vestfronten. Voldsomme kamper utkjempes i Rhin-deltaet i Midt-Holland. Britiske og amerikanske og polske tropper, som landet på den smale land-tungen mellom elvene Waal og Lek er innviklet i blodige nærkamper med tyskerne, som søker å holde de viktige elveovergangene. Britiske styrker fra 2. armé har inntatt Eindhoven, og britene har oppnådd kontakt med de luftlandsatte styrkene. Wilhelmina-Kanalen, 8 km lenger N, er nådd. Det meldes at luftbårne tropper har landet i Arenheim og Nijmegen. Det luftinfanteri som mandag landet i Arenheim- og Nijmegen-området var styrke, enn de styrker som gikk ned søndag. I luftinvasjonen av Holland deltar trenete imperiesoldater, blant annet Montgomerys berømte veteraner fra El Alamein. "Ørkenrottene" er atter i full aksjon, telegraferer en krigskorrespondent. Kanadiske styrker har gått over Hollands grense i nærheten av Antwerpen. Den nederlandske regjering har fått melding om at tyskerne og de nederlandske quislinger får lov til å plyndre alt de kan komme over. Regjeringen har derfor gitt alle borgerne myndighet til å forsvare seg med alle til rådighet stående mid-

ler. - Om operasjonene Ø for Aachen, hvor 1. amerikanske arme har brutt gjennom Siegfried-linjen, bevarer de allierte den største taushet. Det synes imidlertid som om voldsomme kamper er i gang om innfartsveiene til Köln og Rhinen. Det meldes at amerikanerne har utvidet åpningen i Siegfriedlinjen N for Aachen og står 35 km fra Köln. Fra N for Aachen til Trier står amerikanerne inne i Tyskland nesten overalt langs en 130 km lang front. I S rykker 3. armé fram på bred front Ø for Moselle; Metz er nesten omringet og tropper har trengt inn i Luneville, SØ for Nancy. Epinal S for Nancy er inntatt.

Kanadiske tropper har nådd Boulognes havneområde. - Korrespondenter fra Belfort skriver at fangene snakker om at det ikke nytter å gjøre motstand. **Østfronten.** Flyvende festninger fra Storbritannia kastet tirsdag ned forsyninger til polakkene inne i Varsjawa. Slaget i byen er sluppet noe av etter at polakkene har slått tilbake tyske motangrep. Rokossovskis styrker fortsätter å bombardere tyskerne sine støttepunkter på den andre siden av Vistula. De polske hjemmestyrker forsynes med mat og våpen fra russerne. I Latvia er tyske motangrep i nærheten av Mittau slått tilbake. - Russiske myndigheter har arrestert den rumenske diktator Antonescu og den tyske finansekspert dr. Claudius foruten andre framtrædende romenere og tyskere.

Finnland. Fra Moskva meldes at våpenhvileavtalen mellom Finland og Russland er under et net og at vilkårene vil bli offentliggjort senere. **Storke finske hærstyrker rykker nordover mot de tyske divisjoner i Nord-Finnland.** To tyske bataljoner er avvæpnet, og den finske innenriksminister meddeler at tyske desertorer i Syd-Finnland blir avvæpnet og internert. **Mannerheim har hyllet kommandanten på Hogland for hans vellykkede motstand.** Den finske riksdag har hatt to hemmelige møter i dag, i går hadde riksdagen og også utenrikskomiteen et ekstraordinært møte.

Italia. Allierte tropper har nådd flyplasser ved Rimini, 3 km fra byen. Monte Pratona, 35 km N for Firenze, er inntatt.

Flyangrep. Britiske bombefly angrep Bremerhaven natt til tirsdag samtidig med at Mosquitoes angrep Berlin. Det meldes at hele havnebyen i Bremen stod i lys lue, 4 fly savnes.

Danmark. Dansk radio melder at det er erklært unntagelsestilstand i Danmark. Den tyske politisjef har sendt ut en forordning om at alle danske politiorganisasjoner skal oppløses. De tyske okkupasjonsmyndigheter har overtatt ansvaret for opprettholdelse av orden. - Gransen mellom Tyskland og Danmark var sperret mandag.

Tyskland. Finske forbindelsesoffiserer som er kommet fra Berlin har avgitt beretninger som har gjort et sterkt inntrykk på den finske regjering. De opplyser at det er foretatt tusenvis av arrestasjoner i anledning av attentatet på Hitler. De uttaler bl.a. at det er den alminnelige mening i Berlin at den tyske hær ikke kan holde det gående som kampfstyrker i over 8 uker.